

הלוות קריית שם סימן טו

ביאורים ומוספים

ולענן החושם קדיש באמצעות תפילה שמונה עשרה, כתוב לקמן (ס"י קד ס"ק כ) שישתווק עד יתברך, וראה מה שכתנו שם. וכן הנוהגים לענות 'בריך הוא', כתוב בשווית אגרות משה (ח"ב סוף ס"י טו) שלא עינה בשווא בפסוק דומה, ואם כן כל שכן שבקריאת שמע וברכותיה לא עינה.

[משנה ב ס"ק יט]

וגם אמן על סוף הברכה¹⁰).

(10) וביאר התהלה לדוד (ס"ק ג) שיכל לענות בן על ברכת אשר בחור בנו ובין על ברכת אשר נתן לנו.

[משנה ב ס"ק טו]

דאמ פוסק לשאל מפני קבוע בשר ורקם, קל-וחמץ מפני קבוע הקודש-ברוך-הוא¹¹ וכו', דאמ שפצע קול רעמים יפסיק ויברך, דמיי מצוה עורתה¹² וכו', ולא דמיי לקל בני דמיי דבר שבקדר-שא¹³). (11) ומודرك לשונו הוכיח הגרא"ח קניבסקי (ashi ישראלי פ"ט הע' יז) שהדן לענות בדברים אלו איני רק התייר, אלא הוא חיווב ממש, וכן כתוב בשוויתיך אליהם (רוגול, פזקיטים סוף ס"י ט) שיש פוסקים הסוברים שהוא חייב לענות בקריאת שמע וברכותיה לקישוט וקדושה. מאידך, התורה חיים (סופר, ס"ק ח) כרב שאין חיוב לענות מושום שיעוסק במוצה פטור בן המצויה.

ואם כבר שמע קדושה וברכו, הסתפק התהלה לדוד (ס"ק ה) אם בכל זאת יפסיק כדי לענות עליו. מאידך, הארכות חיים (ספרינק, ס"ק ו) כתוב שאם כבר שמע קדושה, לא יפסיק בקריאת שמע כדי לענות.

ובשאר חלקו הקדושה שאינו עונה עליהם, האם עליו לשותוק או שיכל להמשיך להתפלל, החyi אדם (כלל ב ס"יד) כתוב שישתווק גם בשאר הקדושה. וכן הורה הגרא"ש אלישיב; תפילה כhalbטה פי"ב הע' רמו לעניין העומד בשמונה עשרה ביאלוקי נצורה, שלגביו כתוב המשנ"ב לקמן (ס"י קכט ס"ק ד) שעונה בו לדברים שבקדושה כמו בקריאת שמע וברכותיה. רשות הגרא"ז אויערבך (הליכות שלימה תפלה פ"ח ס"ה) לעניין העומד בפסוק דומה, שיטבו לשותוק בין 'קדוש' ל'ברך' וכו', כדי שלא להפסיק בין הפסוקים, וכן כתוב הגרא"ח קניבסקי (דעota גותה עמי' שמא) שטוב לשותוק מתחילה נדרש עד סוף הברכה, ומה שכותב (ashi ישראל שם) לעניין קדיש שמספיק רק בשעה, ואין צורך להפסיק כבר מתחילה הקדיש כדי לענות, ביאר (בעל פה לעורבי משנ"ב דרשו) שאין הבדל בין קדיש לקדושה, ובשניהם טוב שישותוק בכלל אך אין חיוב.

(12) ולהפסיק באמצעות קריית שמע לברך הלבנה בשוויה מעונן כל הימים ואם ימתן עד אחר קריית שמע ותפילה יפסיד זמן קידוש לבנה, כתוב בבניהם ללקמן (ס"י תכו ס"ג ד"ה ולא) שמותר להפסיק אפילו באמצעות הפסק.

וכשכח לומר ישתבח' ונזכר לאחר שהתחילה יוציא אור, הכרבו בשווית לבושי מרדכי (מדורית ס"י טו) בשווית אור לציין (ח"ב פמיה ותובה יא), וכן דעת הגרא"ז אויערבך (ashi ישראל פט"ז) את לה והע' קד) שוב אינו יכול לממר ישתבח' מאידך, דעת הגרא"ח קניבסקי (שהחודה ברכית לר, ב) שיאמר ישתבח' בין הפרקים לאחר ברכת יצור או.

(13) בטעם הדבר שונה מדבר שבקדושה, כתוב בשווית מהרש"ג (ח"ג ס"י ה) זהה בזין לציבור שעונים דברים אלו והוא לא עונה עליהם, אף בזין לחייב שנראה ככופר חיז', מה שאינו כן בברכת רעים יש לפניו מטעם עוסק במוצה פטור מן המוצה). המשך בעמוד הבא

[משנה ב ס"ק טו]

ישקה מלגניהם עד בין הפרקים ברי ישינה יכול לברך עלייהם¹⁴. אם אכן לעיל (ס"י נד ס"ק יג) ממש שוכל להניח גם באמצעות הפרק, שכן כתוב שם נדרמן לו התפלין לאחר 'ברכו' שדנו אז באמצע הפרק, יניח מיד בלא ברכה, ולפניהם ברכת אהבה רבה' ימשמש בהן ויברך עליהם.

וגם את ברכת על מוצות תפילין' שմרכיבים על תפילין של ראש, המשמע להן (ס"ק מו) שיכל לברך, שכן כתוב שם מניה תפילין קודם ברכת גאל ישראל, לא יברך על מוצות תפילין' וום לא יאמר ברוך שם בבוד' וכו', ומשמעו דוקא שם כיוון שمبرך על התפילין באמצע הפרק, מה שאינו כן בגין שمبرך עליהן בין הפרקים.

ואת הפסוקים שנוהגים לומר בוחנת תפילין, כתוב הגרא"ח קניבסקי (ashi ישראל פט"ז הע' ק) שלא יאמר, אף בשמניהם בין ישתבח בברכת יוצר או.

ואם הניח תפילין קודם וממן, שוח דין הוא שבסמיגע זמן צרך למשמש בהן ויברך עליהם, ושכח ונזכר באמצעות קריית שמע וברכותיה, כתוב המקור חיים (ס"ב ד"ה וברך) שלא יברך עליהם עד אחרי התפילה. מאידך, בשווית אגרות משה (או"ח ח"ד ס"י ז) כרב שגם באופן זה יברך עליהם בין ישתבח לקדוש, כיוון שלגביו הזמן של מבן ולהבא נחשב עובר לעשייתם, והוא כמו קודם שהניהם שעריך לבך.

[משנה ב ס"ק טו]

ויכול לזכור קריית שם בלא ציצית¹⁵ וכו', אבל סלקביש להבדין בפרק(ז) ובפרק(ז) וכו', ומתקבש לישב בלא טלית, לפחות עלא מא יכול לברך עליו בין הפרקים¹⁶.

(6) אמנם, לעיל (ס"י כד ס"ק ג) כתוב בשם הווזר שהקורא קריית שמע בלא ציצית מעד עדות שקר בעומו, כיוון שקרה פרשת ציצית ואינו מוכאים, וביאר הגרא"ז אויערבך (שהחלה שם) שאף שהקורא קריית שמע בלא ציצית נחשב הדבר בעדות שקר, מ"מ לא די בכך להתיר לו לברך עליה בין הפרקים, כיוון שלבישתה אינה חובה גמורה, אלא שרצוי מאר לקיים את רצין השם במוצה זו, מה שאין כן חפילין שהחלה היא חובה גמורה. וכן כתוב התורה חיים (ספר, ס"ק ז).

(7) ובטעם הדבר שהלבישה עצמה אינה נחשבת להפסק, ביאר להלן (ס"ק מה) כיוון שניתן לקרווא גם בזמן הלבישה.

(8) דבריו אלו שرك כשמתבישי יכול לברך, כתוב בשווית שבת הילוי (ח"ג סי' טו ס"ק ז) שהם ציטוט מדברי האבן העור הסופר שהעתיפה גם כן אסורה, ורק מפני קבוע הבריות מותר ולכן גם מותר לבך, אך לזרע המשנ"ב עצמו שהעתיפה תמיד מותרה והברכה חמיד אסורה, אם כן גם במקרה שמתבישי הדין כן, שיתפעך אך לא יברך, שמה שמתבישי הוא סיבה להתיר לבוש אבל לא לבך.

והgra"ח קניבסקי (דעota גותה עמי' רח) ביאר בכוונות האבן, שאם מותבישי להתפלל בלא טלית, מותר לו מעד הדין לבוש את הטלית בין שיש זהה ממש כבוד הבריות, ולכך אם לצורך זה עירך גם להפסיק בדיבורו, מותר לו לעשות כן, ולכן גם הברכה אינה נחשבת להפסק.

[משנה ב ס"ק ז]

ולא יאמר "תתקנן"¹⁷.

(9) וכך כתוב לעיל (ס"י נו סוף ס"ק טו) שאמריה יתברך' תליה במנחות, ילך אם עומדת בתפילהו במקום שאסור להפסיק בו, יאמר רק עד עלמוא.

יום ג' ג' בטבת תשע"ז

ק באר הגולה

הלוּכֹת קְרִיאַת שְׁמֹעַ סִימָן סְוִי

שפאו נחרגנו : ב (יד) * אם שכח להזכיר את הפקדים (טו) בין הפקדים להניהם, ויבירך עליהם : ז פמ"ק ורבנן יינה וזה יוש אומרים שלא יברך עליהם עד אחר הפתלה, ורק כי נהוג לענין (ט) טלית (כ"ט) טלית (ב"ט) חילוקין ולבקרשה (יח) ולברכו' (יט) מפסיק אבלו באמצע (ו) [ו] הפסוק וכן ל'מדורים', אבל לא יאמר אלא (כ) כתבת 'מודים'

(ו) בלבד : ההו והן בברכו' לא יאמר יחתברו וישראלים וכור. ויש אומרים דאם שנעוני אחד ברשות הכלל (כ) כתוב 'קדושים' ואחד ישומע תפלה' לש לו דין קדשה והואכל לענוה אומם בקריאת שמם, ובן עקר. ולבכל (כב) בני מל' פוסקים מכל' שבן ואומר

(כ) (כג) תחינונים (תשובה הרבש"א): ד * בפ"ן שחיה קורא (כד) קריית שם וקרואו יתירות בתורה, חיש מי

שעריו הושאפה

כא לאו קרי שואל בשלים חבו ואמלו בכהכוי : [ס] טלית. עבה"ט. וזה לעיל ס"ב מ"א. וכתוב ר"י קסיה, דווא שלים ולא יומר. עין ג"ה כס"ק א': ס"י נ"ט בשרותך השבה מ"ש קונה : [ה] הפסוק. עבהת שכתב בשם מא"א בשמע קיל רデמים פסיק וברכו. וכוכבו' שור חם קב"ה זוג שמטם ק"ר זקיי הפסוק. ואמ פסוק לשאלא מפני קבוע ב"ו ק"ו פסוק בבוד מקב"ה, ומה"ט נ"ל לדורות ק"ש בל אצירתו, והוא קני פסחה [ונען במא"ה וכט"ס א' אלה ובה]: (1) הפסוק. זאמ פסוק לשאלא מפני קבוע בבוד ב"ו ק"ו פסוק בבוד מקב"ה, ומה"ט נ"ל אם שפע קול רДЕמים יפסיק וברכו. מ"א: (ב) בלבד. פ"י מודים אנחנן לח' בברכו. וברכו או ברוך הוא הקבנוך לעולם ונ"ז. ואכן שמי צד יתברך ווישבק שעדר אמן שאחר יתברך וגעגה אמן, וכוחתקבל אלך לא יגעה אמן כי אינו אלא נגןך. וצל' ברכת הדרונה ענה ברוך הוא סבךך לע"ז וגם אמן, ובכשזה יאפרך אררוש וברוך ולא יאלך, ל"ה. בקהנותה גי' משמע שענין גם נ"ל שוך ר' קדשה. ווא' דלא קשיב אבן של ברשותם קווים אקעלו. ווא' דלא קשיב אבן של קדשך בשכilio פיטום ג' ואשתנות לשומע תפלה קווים אקעלו. ווא' דלא קשיב אבן לאו מלהפsect בק"ש לעונות אמן אהר שים פאפר שיכול לאקו' בבחירות, ב"ז קשם פטור"א. וכטב לבוש לדידין וקיל' כס"י רטו ורשותם קדשו גרא' מ"ב ברא' ר' נספחים עמו כמ"א ע"ש: (ב) פגנוגים. יוש ללמד ג"ב באנ' שאותר בעש' שלום, ובכ"ז בטב דלא יספיק אלא יספיק אל אמן שאומר בעש' שלום, וחקיקם ער' דילך קדשך:

באור הולכה

בכפר ישועה יעקבוב. וערוך עין גודל למושה: * אם שכח וכו', בין הפקדים. עין במשנה ברונה באה בטהרה קבונה באה בטהרה הנ"ל בין הפקדים טענו ג"ט פמ"ק נ"ט שטב' עניין שטב' נ"ט שטב' בטהרה: שתים של פטיט' (ט) בין הפקדים. ואם נודען לו באקצע הפקד, ישקה מלגניהם מתחלה: "אפק' זאכ'יב" פטר לברכ'ו; ואר' ער' פ'יכן באקצע פטר של י"ז' זאכ' אור' או "ה' קדשה ורבה" אם קונמ"א מודה לבדו יטיר ל'מעון עד פ'ין פטוקים ברי שעריה ובל' ברוך אלך אלך עילא, ומכו שטב' קבורה בטהרה בון מטבח מקורי מגדים ועוד'ק'ם. ומואן ער' עילא בחודשו גמ' פ'יכן מ'צד' לדומ' ר' ק'ן: * לזריש ולקדרשה וכו'. עי' בפס' מ'שנה סוף פ'יך י' מהפה, רב' ברוכות אקרות פא'ר שטב' קדשך באקצע פטול' ל'אמ' קה' שאמה ורבה' ויזעה, וטעמ' דינ' ל'ר' עילו תפליין, והקנעה תהה בברכה (פמ"ג): (טו) טלית. בדכיצית (ט) אינו ח'בית גברא. שאם אין לו טלית פטור מציאות וויכל קדושה קריית שם ג'י' צ'יטה⁽⁶⁾, על-בן מקורי הפסקה על-ידי ברכ'ה, אבל פפלין דהוא ח'beit הגוף, וגם בלתי התפלין הוא במליעיד גדרות שקר בעצמו חס ושלוט, שאומר ו'זוקרא'ם' ואיננו קושר. על-בן גנטין דרעה הראשתה דלא קשי'ה הפקד, וכל' זה לענין הקבנוך, אבל סלכיבש לברכה, ולאחר הפתלה יטמש באצירתו וברכו. ומשמע בכתיתויסף דאפלו באקצע פטר סלכיבש. לבד מפרק ואישון של קריית שם. וכטב כפריא-מידדים דה'ני גנטין הנק'א. ועי' (כ) ששה או שני בקיותה הנק'א. אבל עלי' בין הפקדים: ג (ז) לזריש. קני ל'אמן יהא שם ור'א' עד עילמ'א, (כט) ועננה אמן אחר ז'אמ'ין בעילמ'א, אבל על חתתקבל"ו "ה' קא' שלק'א" עונש שלום לא עוננה אמן, כי אינו אלא מגגה, ולברך השה יאמר ר'ק' ד'ז' ו'ברך' ש'ז'הו עקר קדשה (כט) ולא י'ימלך', ו'אל-שפן' שלא לאמר י'קדש' ושאר דברים שמוטיפין בשבה, אבל זה (כט) אפלו בין הפקדים לא יאמר: (יח) ולברכו. שעננה קדושה ה' קמברץ (כט) לעולם ג'עד', ובברכות קדוזה עינה "קדושה ה' קמברץ ה' קמברץ לעולם ג'עד'" גם אמן (כט) על סוף הקדקה⁽¹⁰⁾; (ט) ויש מפקפקיין אמן זה, (כט) ובין הפקדים יש להקליל: (יט) מפסיק. האם פטול' לשאל מפני קבוע קדוש' ברוך-הווא⁽¹¹⁾. ומהאי טעמא נרא' ר'ס משמע קול ועמים יפסיק וברכו. דקוי מצעה עוברת⁽¹²⁾; ו'יש' קדשך ה' קמברץ ה' קמברץ גרא' של פטול' שבוחו של קוקום אין לו לפסק בשבל' שב' אחר, ולא ר'פי' לכל קני דה'נו דבר' שבקנעה⁽¹³⁾ תבחן-הקבנוך: (ט) כתבת 'מודים'. פרוש, (כט) מודים אナンנו לד' ר' שאורי אח'רונין. גם מתיר-אדם ממשמע ר'ס שבקען באקצע אין לו לברך אלילן, כי אם פשטע אונן בין הפקדים: (ט) כתבת 'מודים'. פרוש, (כט) מודים אナンנו לד' ר' שאורי אח'רונין. וכי לא כל המודים דרבנן, רקוי לה הפסקה גדולת, גרא' (ט) ה' גרא' א: (ים) דרכ' ה'תמים: (ע) אחרונים: (כ) אכ'ת' עוזר ופסות: (כ) בואר הגר'א, דלא בגאנ' אברעם. גם כתבי' אדם העתיק כן: (כט) מגאנ' אברעם: (כט) מגאנ' אברעם והנ"א: (ט) פשות: (כט) פר' קגדים: (ט) מוכה מרדון-קסים ושלט'ן-לשלה' ושיורי אק'רונין, דלא כל' בשיש טרד ש'גגה באה: (ט) קני קגדים ותמי' אדים: (ט) דלאו ב' כפ' פר' קגדים מקל על כל אמן: (כט) אחרונים: (ט) מדרבומו וט'א ליברכ' וישבע: (כט) עין קפ'ון ביטון קכ'ב: (ט) עלה-תפקיד

שער הazziין

(ג) גרא' א: (ים) דרכ' ה'תמים: (ע) אחרונים: (כ) אכ'ת' עוזר ופסות: (כ) בואר הגר'א, דלא בגאנ' אברעם. גם כתבי' אדם העתיק כן: (כט) מגאנ' אברעם: (כט) מגאנ' אברעם והנ"א: (ט) פשות: (כט) פר' קגדים: (ט) מוכה מרדון-קסים ושלט'ן-לשלה' ושיורי אק'רונין, דלא כל' בשיש טרד ש'גגה באה: (ט) קני קגדים ותמי' אדים: (ט) דלאו ב' כפ' פר' קגדים מקל על כל אמן: (כט) אחרונים: (ט) מדרבומו וט'א ליברכ' וישבע: (כט) עין קפ'ון ביטון קכ'ב: (ט) עלה-תפקיד

הלוות קריית שמע כימן ס"ו

ביאורים ומוספים

חרים (ח"ג סי' ה) שניגר בו או יכח חומש וראה לו את הטעות, אבל לא יוציא מפיו שם דיבור.

[משנ"ב שם]
לכלי עלם יכול להפסיק מפני בבוד התורה⁽²¹⁾.

(21) ולתקוע בשופר בחודש אלול כשאין מי שיודע לתקוע, כתוב בשורת מהר"ם ברиск (ח"ג סי' כו) שיכול לתקיע בון הפרקים, שזה לא גרע מלשאול בשלום אדם נכבד שמוther, שאין לך אדם נכבד מציבו, וכבוד ציבור עדיף.

[משנ"ב ס"ק כט]
בין הפקרים⁽²²⁾. ובין הפקרים דעתן דין כמו בשרהית⁽²³⁾.

(22) וכשהתחיל ברכה או פרשה ולא הזכיר עדין שם, כתוב הא"א (בוטשאש, ד"ד באמצע) שיכיל לענות אמרך ולאחר מבן לחזור שנית לתחילת הפרק, אך נראה שנכון שלא להפסיק.

(23) ואחריו ברכו בשחריות ובערבית, כתוב לעיל (ס"י נד ס"ק יג ולקמן סי' רלו ס"ק א) שдинו באמצעות הפרק.

[משנ"ב ס"ק כט]
אפלו בשחה בעלמא⁽²⁴⁾.

(24) ושיעור שהייה בעלמא, ראה מה שבתבנו להלן ס"ק לח.

[בנה"ל ד"ה ואלו הן בין הפרקים]

ראה תחשבתו בין ספקרים אף לדין דאקלין "ברוך ז' לעולם אמר זקן"⁽²⁵⁾, ולענן הכרות יעלה וובוא' במעריב, כתוב לקמן (ס"י רלו ס"ק ז) שימושך רק בין קריש לתפילה ולא בברכת קריית שמע בין הפרקים.

[משנ"ב ס"ק כט]
ואפלו בקראו ישאל והוא עמד באצע קריית שמעו) וכו', אף-על-פיך נתקין שפסקין מפני בבוד התורה⁽¹⁸⁾.

(17) וכן עלולה למפטיר, כתוב התחלת לדד (ס"י רבב ס"ק ג) שיכל לעלות. והוסיף, שבמקרים שהמנג שעה להפטיר קורא גם את ההפטרה, וכל העולה לקרוא גם את ההפטרה. וכשצורך לברך הגומל, כתוב בשווי שבט הלווי (ח"ז סי' לא) שפשוט שלא יפסיק.

ואף שהמנג להשר במקומו הדריה עד שישים העולה שלאחריו לברך ברכה אחרונה זוכמו שכותב המשנ"ב לפקן (ס"י קמא ס"ק כו) שכן נהגים המדקדקים). כתוב העירך השלחן (ס"ש) שכן יחוור למקומו מיד לאחר שישים לברך, כדי לגמור לקרוא קריית שמע.

(18) ועלולה לברכת בתנים כשהוא באמצעות קריית שמע וברכותיה, כתוב הקף החיים (ס"ק כו) בשם שווי הלכות קיטנות (ס"י סד) שאם יש שם כדברים אחרים יצא החוצה, אבל אם הוא הכהן היהודי, יכול לעלות מפני בבוד האizer. והוסיף, שגם יכול ייסיים את הפרשה או לפחות את הפסוק שעמוד בו. מайдך, הגרא"ח קביבסקי (ashi יישראל פ"ט הע' טא) כתוב שיכל לעלות בקרית שמע וברכותיה, ולא חילק בין אם יש שם בחן נוספת לא.

[משנ"ב שם]

אינם לא יקרוא עם החזן⁽¹⁹⁾, רק שיראה להטאות איזנו ולשמע מפנקו⁽²⁰⁾. (19) וגם בין הפרקים, כתוב הגרא"ז אויערבך (שו"ת מנתה שלמה חי' סי' ד ס"ק יה) שאין לקרוא, וככמו באצע הפרק, ובמיוחד שכחיהם אין מקפידים להזכיר את העולה לתורה שיראה יותר עם הבעל קורא.

(20) וכן אם רואה שהקורא בתירה טעה בקריה, כתוב בשווי לטב

המשך מעמוד קודם

ס"י כח ס"ק ג). אמונם בין אהבה רבה לשמע, כתוב לעיל (שם ס"ק כה) שאין לענות אחר ברכה אחרת, מלבד על אהבה רבה, ולבתיחילה עדיף גם בה שישים עם הש"ץ בשווה.

ולעננות ברוך הוא וברוך שמוא, כתוב לקמן (ס"י כד ס"ק כא) שלאי יענה אפיילו בין הפרקים ואפיילו בפסקוי דומה, ולכן כתוב הא"א (בוטשאש, סי' א) שכשיהה מתפלל בש"ץ לפני התיבה, היה אומר מהמצויה, שהמתברכים מוחווים לענותו מודאוריית. ודוסיפ, שעננית אמר זו חייבה יותר מהחייב לענות אמר אחורי יהאל הקדרוש ושותע תפילה), ואפיילו יותר מהחייב לענות אמר יהא שמייה רבה. וכן הביא בתשובות והנוגות (ח"א סי' עד) מההקרית ספר (פי"א מהל' תפלה) שהחיוב עניית אמר על פסקוי ברכת בתנים הוא מודאורייתא.

[משנ"ב ס"ק כא]

הספיקמו קרבא אחרונים דלא יענה באמצעות קריית שמע⁽²¹⁾.

(14) ולענין ברכת אשר קדשו בקדשו של אדרן וכו', כתוב בשווי אגרות משה (ח"ד סי' בא אות ב) שאין לענות אליה אמר בברכת שמע וברכותיה, אך על פסקוי ברכת כהנים יענה אמר שהוא חלק מהמצויה, שהמתברכים מוחווים לענותו מודאוריית. ודוסיפ, שעננית אמר זו חייבה יותר מהחייב לענות אמר אחורי יהאל הקדרוש ושותע תפילה), ואפיילו יותר מהחייב לענות אמר יהא שמייה רבה. וכן הביא בתשובות והנוגות (ח"א סי' עד) מההקרית ספר (פי"א מהל' תפלה) שהחיוב עניית אמר על פסקוי ברכת בתנים הוא מודאורייתא.

[משנ"ב ס"ק כא]

הספיקמו דכל אמר מטר לענות בין פקרים⁽²²⁾.

(15) וכן כתוב לעיל (ס"י נת ס"ק יה) כedula זו, וכן כתוב החו"א (או"ח

